

Súd: Správny súd v Košiciach
Spisová značka: KE-6S/183/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7019200893
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 02. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavol Dorič, PhD.
ECLI: ECLI:SK:SpSKE:2025:7019200893.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Doriča, PhD. a z členov senátu JUDr. Jany Raganovej a JUDr. Tomáša Kuruca, v právnej veci žalobcu: Slovenský zväz ochrancov prírody a krajiny, Základná organizácia Košice 2013, ulica A. X, XXX XX B., IČO: 001783650015, právne zastúpený JUDr. Stanislava MAJEROVÁ, advokátka so sídlom Kpt. Nálepku 1200/15, 040 01 Košice, IČO: 42 321 786, proti žalovanému: Okresný úrad Košice, odbor opravných prostriedkov, so sídlom Komenského 52, Košice, za účasti: 1/ Mesto Košice, so sídlom Trieda SNP 48/A, 040 11 Košice, 2/ Nádej pre C. D. B., o.z., so sídlom Švabinského 20, 851 01 Bratislava, IČO: 37 928 074, 3/ Lesoochranárske zoskupenie VlK, so sídlom Tulčík 310, 082 13 13, IČO: 31 303 862, 4/ Združenie domových samospráv, o.z., IČO: 31 820 174, so sídlom Rovniankova 1667/14, 851 02 Bratislava, právne zastúpený Tkáč & Partners, s.r.o., so sídlom: Hrnčiarska 29, 040 01 Košice, IČO: 53 929 691, 5/ TEPELNÉ HOSPODÁRSTVO spoločnosť s ručením obmedzeným Košice, so sídlom Komenského 7, 040 01 Košice, IČO: 31 679 692, právne zastúpený GARANT PARTNER legal, s.r.o., so sídlom Einsteinova 21, 851 01 Bratislava, IČO: 36 856 380 ako ďalších účastníkov konania, v konaní o preskúmanie rozhodnutia žalovaného OU-KE-OOP3-2019/043810/HLU zo dňa 18.09.2019, takto

rozhodol:

I. Z r u š u j e rozhodnutie Okresného úradu Košice, odbor opravných prostriedkov č.OU-KE-OOP3-2019/043810/HLU zo dňa 18.09.2019, ako aj rozhodnutie E. F. B., odbor starostlivosti o životné prostredie č. OU-KE-OSZP3-2019/004134 zo dňa 30.05.2019 a vec v r a c i a prvostupňovému správneému orgánu Okresnému úradu Košice, odbor starostlivosti o životné prostredie na ďalšie konanie.

II. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania.

III. Ďalším účastníkom konania Mestu Košice, Združeniu domových samospráv, o.z. Tepelnému hospodárstvu, s.r.o. Košice a Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti a.s. p r i z n á v a voči žalovanému právo na náhradu iba tých trov konania, ktoré im vznikli v súvislosti s plnením povinnosti, ktorú im správny súd uložil.

IV. Ďalším účastníkom konania o.z. Nádej pre C. D. B.'a, Lesoochranárskemu zoskupeniu G. a MH Teplárenský holding a.s., n e p r i z n á v a voči žalovanému právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

I.
Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Žalovaný dňa 18.09.2019 vydal rozhodnutie číslo: OU-KE-OOP3-2019/043810/HLU, ktorým odvolanie žalobcu a aj ďalších účastníkov konania Občianskeho združenia Nádej pre C. D. B., H. XX,

XXX XI. J., K. I. L. G., XXX XX M. N. XXX, zamietol a potvrdil rozhodnutie Okresného úradu Košice, odboru starostlivosti o životné prostredie, oddelenia ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia Č. OU-KE-OSZP3-2019/004134 zo dňa 30. 05. 2019.

2. Okresný úrad Košice, odbor starostlivosti o životné prostredia, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia dňa 30.05.2019, ako správny orgán prvého stupňa, rozhodol vo veci:

B.Vydania súhlasu podľa § 47 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o OPaK“) na výrub drevín: file_0.jpg

file_1.wmf

rastúcich na parcelách registra „C“ č. 4475/81, 305/131, 1547/487, 488, 365, 493, 1934/7, 1552/253, 254, 255, 257, 4475/82, 35 (register „E“ 8191/502), XXXX/XX, XX, XX, XX, XX, XXXX/XX, XX, XX, 1934/1 (register „E“ 3-148/3-142), 159/276, 1592/25 katastrálne územie D.: 225 ks stromov, druh topol' Čierny „Italica“ (*Populus nigra* „Italica“) s obvodom kmeňov od 97 cm do 372 cm, meraných vo výške 130 cm nad zemou, alebo tesne pod miestom rozkonárenia a krovitých porastov: druh drieň (*Cornus* SP.) s plošnou výmerou 2 m², baza (*Sambucus*, s plošnou výmerou 5 m², vavrínovec (*Prunus* sp.) s plošnou výmerou 5 m², drieň (*Cornus* sp.) s plošnou výmerou 18 m², rastúcich na parcelách registra „C“ č. 1592/28, a 2898, katastrálne územie D.: 57 ks stromov, druh: javor mliečny (*Acer platanoides*) s obvodom kmeňov od 103 cm do 162 cm, meraných vo výške 130 cm nad zemou, smrek obyčajný (*Picea abies*) s obvodom kmeňov od 33 cm do 90 cm, meraných vo výške 130 cm nad zemou, javor horský (*Acer pseudoplatanus*) s obvodom kmeňov od 62 cm do 128 cm, meraných vo výške 130 cm nad zemou, jaseň (*Fraxinus* SP.) s obvodom kmeňov od 35 cm do 112 cm, meraných vo výške 130 cm nad zemou, slivka (*Prunus* SP.) s obvodom kmeňa 98 cm, meraného vo výške 130 cm nad zemou, lipa malolistá (*Tilia cordata*) s obvodom kmeňov od 64 cm do 86 cm, meraných vo výške 130 cm nad zemou, breza previsnutá (*Betula pendula*) s obvodom kmeňa 65 cm, meraného vo výške 130 cm nad zemou, bršlen (*Euonymus* SP.) s obvodom kmeňov od 18 cm do 21 cm, meraných vo výške 130 cm nad zemou alebo tesne pod miestom rozkonárenia a krovitých porastov: druh: drieň (*Cornus* SP.) s plošnou výmerou 16 m², dráč (*Barberis* SP.) s plošnou výmerou 12 m², tavel'ník (*Spiraea* 316 sp.) s plošnou výmerou 182 m², borievka (*Juniperus* sp) s plošnou výmerou 107 m², zlatý dážď' (*Forsythia x intermedia*) s plošnou výmerou 316m², ruža (*Rosa* SP.) s plošnou výmerou 3 m², tis obyčajný (*Taxus baccata*) s plošnou výmerou 20 m², rastúcich na parcelách registra „C“ č. 1552/253, 1547/363, 1547/494, 1547/492, 1547/490, katastrálne územie D.: 69 ks stromov druh: topol' Čierny „Italica“ (*Populus nigra* „Italica“) s obvodom kmeňov od 49 cm do 244 cm, meraných vo výške 130 cm nad zemou, hlošina úzkolistá (*Elaeagnus angustifolia*) s obvodom kmeňov od 22 cm do 129 cm, file_2.jpg

file_3.wmf

meraných vo výške 130 cm nad zemou, drieň obyčajný (*Cornus mas*) s obvodom kmeňov od 19 do 116 cm, meraných vo výške 130 cm nad zemou, orech kráľ'ovský (*Juglans regia*) s obvodom kmeňov od 68 cm do 122 cm, meraných vo výške 130 cm nad zemou, javor mliečny (*Acer platanoides*) s obvodom kmeňa 36 cm, meraného vo výške 130 cm nad zemou, baza (*Sambucus* SP.) s obvodom kmeňov od 51 cm do 130 cm meraných vo výške 130 cm nad zemou alebo tesne pod miestom rozkonárenia a krovitých porastov druh tavel'ník (*Spiraea* SP.) s plošnou výmerou 112 m², pajazmín vencový (*Philadelphus coronarius*) s plošnou výmerou 235m², zlatý dážď' (*Forsythia x intermedia*) s plošnou výmerou 152 m², vtáčí zob (*Ligustrum ovalifolium*) s plošnou výmerou 74 m², orgován obyčajný (*Syringa vulgaris*) s plošnou výmerou 4 m², zemolez čierny (*Lonicera nigra*) s plošnou výmerou 18 m², vtáčí zob (*Ligustrum* SP.) s plošnou výmerou 43 m², drieň (*Cornus* SP.) s plošnou výmerou 18 m², trojpek (*Deutzia* SP.) s plošnou výmerou 16 m²file_4.jpg

file_5.wmf

B. Uloženia povinnosť žiadateľovi uskutočniť náhradnú výsadbu v rozsahu predloženého PD „KE, Rekonštrukcia a modernizácia cesty 11/552 — Slanecká cesta“, SO 030-00 Náhradná výsadba vypracovaný spoločnosťou VODNÉ ZDROJE SLOVAKIA s.r.o., Radlinského 9, 811 07 Bratislava v

celkovom počte 774 ks stromov v 8 lokalitách na území mesta Košice: lokalita č. 1 parcela č. 1624/1, katastrálne územie O. - ul. D. A. II — 23 kusov stromov, lokalita č. 2 časť parcel č. 501/239, 501/336, 501/335 v katastrálnom území D. P. — priestor za Multi halou — navrhovaná prepojavacia komunikácia Popradská — Alejová Gemerská 17 ks stromov, lokalita č. 3 parcely č. 3337/1, 3337/5, katastrálne územie O. — Moskovská trieda — ulica Jasuschova KVP — 85 ks stromov, lokalita č. 4 parcely č. 1624/520, 1624/519, 1624/589, 3351, katastrálne územie O. — Povrazová, KVP) 360 ks stromov, lokalita č. 5 parcely č. 2070/2, 2357, 2359/1, 2359/4, katastrálne územie M. — Západ — Park za Sladovňou) — 140 ks stromov, lokalita č. 6 parcely č. 330/121, 330/128, 330/129, 8212/501, katastrálne územie D. — Sídliisko Nad Jazerom — mimoúrovňová križovatka Nižné Kapustníky — Slanecká — 106 ks stromov, lokalita č. 7 parcely č. 5053, 5052/1, katastrálne územie B. — B. — ZŠ Sv. P. B. (výsadba po obvode areálu ZŠ) — 30 ks stromov, lokalita č. 8 parcely č. 4422/31, 4422/1, katastrálne územie D. — Sídliisko Nad Jazerom, (priestor medzi ulicami Jenisejská a Čingovská a areálom MŠ Dneperská) 13 ks stromov. Náhradnú výsadbu budú tvoriť prevažne pôvodné domáce dreviny. Všetky stromy budú mať pri výsadbe obvod kmeňa min. 16-18 cm so založenou korunkou vo výške minimálne 2,2 m. Prvostupňový správny orgán stanovil termín náhradnej výsadby drevín dňom kolaudácie stavby „KE, Rekonštrukcia a modernizácia cesty 11/552 — Slanecká cesta, určil ďalšie podmienky realizácie náhradnej výsadby a podmienky starostlivosti o náhradnú výsadbu.

3. Uvedené rozhodnutia napadol odvolaním, žalobca, v ktorom okrem iného uviedol, že žalovaný nedostatočne zistil skutočný stav vecí, keď uviedol, že MČ Nad jazerom by nemala mať v súčasnosti na výsadbu žiadne vhodné plochy. Tri dni po vydaní rozhodnutia, teda 21. 09. 2019, sa v MČ Nad jazerom konala akcia, na základe ktorej malo v rámci projektu Strom života v uvedenej mestskej časti pribudnúť 350 nových stromčekov, pričom podľa medializovaných informácií v tejto mestskej časti má postupne pribudnúť až 23.000 (náhradná výsadba uložená rozhodnutím orgánu prvého stupňa predpokladá vysadenie len 119 stromov v MČ Nad jazerom). Tiež uviedol, že v januári 2019 sa k problematike náhradnej výsadby uskutočnila v MČ Nad jazerom občianska iniciatíva za účasti viacerých poslancov mestského zastupiteľstva a miestneho zastupiteľstva MČ Nad jazerom, pričom výstup z týchto stretnutí je dokument „Navrhovaná náhradná výsadba v mestskej časti Košice — Nad jazerom namiesto stromov, ktoré majú byť podľa projektu vyrúbané pri rozširovaní Slaneckej“. Z uvedeného dokumentu jasne vyplýva, že v mestskej časti sa nachádza viacero oblastí, kde nie sú uložené inžinierske siete a na ktorých je množné realizovať náhradnú výsadbu. Žalobca uviedol, že preferuje náhradnú výsadbu, ale ak táto nie je dostatočná, a nie je možné náhradnú výsadbu zvýšiť, tak žiada aby rozdiel medzi spoločenskými hodnotami drevín určených na výrub a náhradnej výsadby bol uložený ako finančná náhrada do výšky spoločenskej hodnoty drevín podľa § 95 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

4. Žalovaný v odôvodnení napadnutého rozhodnutia zrekapituloval priebeh a výsledky konania pred prvostupňovým správnym orgánom. Vo vzťahu k podanému odvolaniu dodal, že Okresný úrad Košice, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia posúdil požiadavku na výrub drevín zo všetkých hľadísk, pričom najväčší dôraz kládol na zistenie a posúdenie objektívnej potreby a nutnosti výrubu predmetných stromov. V konaní bola preukázaná opodstatnenosť dôvodov navrhovaného výrubu drevín a súhlas na výrub drevín bol udelený po posúdení ekologických a estetických funkcií drevín, vplyvov na zdravie človeka, so súhlasom vlastníka (správcu) a po vyznačení drevín, určených na výrub. V súlade s § 48 ods. 1 zákona o OPaK bola uložená povinnosť adekvátnej náhradnej výsadby drevín. Prvostupňový správny orgán v podmienkach rozhodnutia uviedol podmienky výrubu drevín a podmienky náhradnej výsadby stromov v zmysle platných zákonov, vyhlášok, noriem. Zistenia prvostupňového správneho orgánu boli dôsledne zdokumentované, dostatočne preukázané a posúdené. Prvostupňový správny orgán postupoval v konaní v úzkej súčinnosti so všetkými účastníkmi konania.

II.

Správna žaloba, vyjadrenie žalovaného, účastníkov konania a žalobcu, replika

5. Žalobca podal proti rozhodnutiu žalovaného č. OU-KE-OOP3-2019/043810/HLU zo dňa 18.09.2019 správnu žalobu podľa § 177 a nasl. zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok v účinnom znení (ďalej aj „SSP“) na Krajskom súde v Košiciach, toho času konajúcim ako správny súd.

6. V správnej žalobe najmä uviedol, že orgány verejnej správy pri rozhodovaní nevychádzali zo spoľahlivo zisteného stavu, keď uviedli, že Mestská časť Košice – Nad jazerom nemá v súčasnosti na výsadbu žiadne vhodné plochy. Tri dni po vydaní rozhodnutia, teda 21. 9. 2019, sa v mestskej časti Košice - Nad Jazerom konala akcia, na základe ktorej malo v rámci projektu Strom života v uvedenej mestskej časti pribudnúť 350 nových stromčekov, pričom náhradná výsadba uložená rozhodnutím orgánu prvého stupňa predpokladá vysadenie len 119 stromov v mestskej časti Košice – Nad Jazerom.

7. Podľa žalobcu výklad žalovaného k námietke, že spoločenská hodnota náhradnej výsadby nezodpovedá spoločenskej hodnote vyrúbaných stromov, a to že podľa žalovaného „zákon o OPaK nedefinuje spoločenskú hodnotu náhradnej výsadby a že prvostupňový orgán mal postupovať v súlade so zákonom o OPaK a podľa 48 zákona o OPaK uložiť primeranú náhradnú výsadbu“, považuje za svojvoľný a vymykajúci sa mantinelom prípustnej správnej úvahy. Výklad žalovaného podľa žalobcu vedie k tomu, že namiesto stromov, ktoré majú byť vyrúbané a ktorých spoločenská hodnota je 1.445.647,70 Eur (uvedená hodnota vychádza z výpočtu Správy mestskej zelene, ktorý sa nachádza v spise) sa vysadia stromy, ktorých spoločenská hodnota je len 282.513,14 Eur (uvedená hodnota vychádza z posudku spoločenskej hodnoty náhradnej výsadby, ktorý si nechal vypracovať žalobca), teda náhradná výsadba je teda necelá pätina zo spoločenskej hodnoty stromov, ktoré majú byť vyrúbané. Takýto výklad podľa žalobcu zjavne nespĺňa účel ustanovenia § 48 ods. 1 zákona o OPaK. Podľa žalobcu je zrejmé, že v prípade, ak nemožno uložiť primeranú náhradnú výsadbu, v takom prípade nastupuje finančná náhrada, ktorá sa v zmysle citovaného ustanovenia používa na ekologické účely. Ako je v tejto veci zrejmé, náhradnú výsadbu z hradiska spoločenskej hodnoty nemožno považovať za primeranú. V takomto prípade, podľa žalobcu žalovaný mal vyložiť uvedené ustanovenie tak, že mal uložiť náhradnú výsadbu, ktorú je možné realizovať, a rozdiel medzi spoločenskou hodnotou vyrúbaných drevín a spoločenskej hodnoty náhradnej výsadby (teda suma 1.445.647,70 Eur - 282.513,14 Eur — 1.116.134,56Eur) uložiť popri náhradnej výsadbe ako finančnú náhradu.

8. Žalobca ďalej uviedol, že výklad žalovaného je absurdný, keď podľa neho žalovaný má možnosť akúkoľvek náhradnú výsadbu považovať za primeranú, teda napr. ak by bolo vyrúbaných 100 vzácnych stromov, tak on by mohol za primerané v konkrétnom prípade považovať nahradenie len 1 stromom a zároveň neuložiť žiadnu finančnú náhradu. Práve finančná náhrada slúži ako ochrana pred tým, aby vyrubovanie stromov nebola samozrejmosť, ale ak už žiadateľ o tento výrub požiadala, aby zabezpečil to, aby náhradná výsadba bola primeraná a keď to možné nie je, tak žiadateľ musí zložiť finančnú náhradu, ktorá sa využije na ekologické účely. Uvedený mechanizmus zabezpečuje účinnú starostlivosť o životné prostredie, tak ako to predpokladá čl. 44 ods. 4 Ústavy SR. Orgán prvého stupňa však primeranú náhradnú výsadbu neuložil, pričom uložil náhradnú výsadbu, ktorá je ani nie päťtinová oproti spoločenskej hodnote pôvodných stromov a žiadateľovi neuložil zvyšok spoločenskej hodnoty doplatiť ako finančnú náhradu. Z uvedeného dôvodu rozhodnutie žalovaného je nezákonné a je zjavné, že žalovaný celú vec nesprávne právne posúdil.

9. Žalobca v závere žaloby navrhuje, aby správny súd zrušil rozhodnutie žalovaného a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Žalobcovi priznal proti žalovanému právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu, a ďalším účastníkom právo na náhradu trov konania nepriznal., a to v zmysle 191 ods. 1 písm. c), e), a f) SSP, keďže došlo k nesprávneho právneho posúdenia veci, zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci, a skutkový stav, ktorý vzal orgán verejnej správy za základ napadnutého rozhodnutia je v rozpore s administratívnymi spismi alebo v nich nemá oporu.

10. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 24.08.2020 navrhol, aby súd správnu žalobu zamietol. Žalovaný zrekapituloval argumentáciu napadnutého rozhodnutia, pričom zdôraznil, že prvostupňový správny orgán v konaní postupoval v súlade s platnými právnymi predpismi a vychádzal zo spoľahlivo zisteného stavu veci a rozhodnutie obsahuje predpísané náležitosti. V postupe prvostupňového správneho orgánu nebolo zistené porušenie základných pravidiel konania a porušenie procesnoprávných noriem v konaní. Zistenia prvostupňového správneho orgánu boli dôsledne zdokumentované, dostatočne preukázané a posúdené. Prvostupňový správny orgán postupoval v konaní v úzkej súčinnosti so všetkými účastníkmi konania, a žalobca v žalobe neuvádza žiadne nové skutočnosti. Žaloba sa opiera o tie isté dôvody, ktoré boli uvedené v odvolaní, žalovaný sa s nimi vysporiadal v druhostupňovom rozhodnutí, preto trvá na argumentácii uvedenej v napadnutom rozhodnutí.

11. Vo vyjadrení z 06.11.2020 ďalší účastník konania Mesto Košice najmä uviedol, že žalovaný správny orgán sa s námietkami žalobcu postačujúcim a zrozumiteľným spôsobom vysporiadal v rámci odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. S týmito námietkami sa dostatočne vysporiadal aj prvostupňový správny orgán v prvostupňovom rozhodnutí. Poukazuje na skutočnosť, že v danej mestskej časti je počet stromov neustále dopĺňaný a územia pre realizáciu náhradnej výsadby v celom objeme má mestská časť plošne limitované. Čo sa týka základnej námietky žalobcu o zjavnej neadekvátnosti určenej náhradnej výsadby, mesto Košice má za to, že výlučné „mechanické“ porovnanie spoločenskej hodnoty drevín určených na výrub a spoločenskej hodnoty náhradnej výsadby samo o sebe vôbec nezohľadňuje skutočnosť, že mesto Košice ako „povinná osoba“ bude zabezpečovať starostlivosť o novovysadené dreviny a ich spoločenská hodnota bude v dôsledku zveľačovania postupne narastať.

12. Vo vyjadrení žalobcu zo dňa 24.12.2020 k vyjadreniu účastníka Mesta Košice, tento uvádza, že nenamieta príslušné administratívne rozhodnutia správnych orgánov vo veci vydania súhlasu s výrubom stromov v časti týkajúcej sa samotného výrubu, pretože si uvedomuje nevyhnutnosť dôvodov, pre jeho uskutočnenie. Namieta však časť rozhodnutia, ktoré sa týka určenia náhradnej výsadby, resp. finančnej náhrady vo výške spoločenskej hodnoty vyrúbaných drevín, resp. ich nedostatočnosti. Nesúhlasí s tvrdením Mesta Košice, že sa žalovaný správny orgán s uvedenými námietkami postačujúcim a zrozumiteľným spôsobom vysporiadal v rámci odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, ani s tým, že tak spravil prvostupňový správny orgán vo svojom rozhodnutí. Navrhovaná náhradná výsadba je nedostatočná, napriek tomu, že zahŕňa výsadbu celkovo 774 ks stromov navrhnutých v intraviláne mesta Košice v rozsahu popísanom stavebným objektom SO 030-00 Náhradná výsadba. Náhradná výsadba sa podľa žalobcu neurčuje jednoduchým pomerom stromov vyrúbaných a vysadených – v tomto prípade 1:2 (t. j. za jeden vyrúbaný strom a 2 stromy vysadené) ale podľa spoločenskej hodnoty stromov, určených na výrub. Táto hodnota pritom nie je daná len počtom stromov, ale aj druhom stromov, vhodnosťou drevín pre danú lokalitu, vlastnosťami týchto drevín, vekom stromov, spôsobom výsadby, vytvorením priestoru vytvárajúceho určitý krajinný charakter, ekostabilitou výsadby a v neposlednom rade aj istým druhom vytvoreného ekosystému. Podľa § 48 ods. 1 prvej vety zákona č. 543/2002 Z. z. orgán ochrany prírody žiadateľovi v súhlase na výrub dreviny uloží povinnosť, aby uskutočnil primeranú náhradnú výsadbu drevín na vopred určenom mieste, a to na náklady žiadateľa, žalobca uprednostňuje pritom geograficky pôvodné a tradičné druhy, a ak nemožno uložiť náhradnú výsadbu, orgán ochrany prírody uloží finančnú náhradu do výšky spoločenskej hodnoty dreviny (§ 95 ZoPK).

13. Ďalší účastník konania Združenie domových samospráv, o.z. k správnej žalobe uviedol, že žalobný dôvod o nedodržaní zásady materiálnej pravdy (§32 ods.1 Správneho poriadku) potvrdzuje. K žalobnému dôvodu týkajúcemu sa účelu spoločenskej hodnoty drevín určených na výrub uvádza, že úlohou spoločenskej hodnoty nie je určiť ekonomickú hodnotu drevín určených na výrub, ale určiť spoločenskú hodnotu, ktorá zohľadňuje ich zdravotný stav, ekologické a estetické funkcie (čo sú súčasne okolnosti podľa §47 ods.3 zákona OPK, ktoré je potrebné pri výrube posúdiť). Úlohou spoločenskej hodnoty je teda objektivizovať subjektívne odborné posúdenie zdravotného stavu, ekologických a estetických funkcií drevín a to formou zrážkových a prirážkových indexov (§36 vyhlášky č.24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon OPK). Spoločenská hodnota sa počíta pre dreviny určené na výrub, nie pre náhradnú výsadbu. Spoločenská hodnota taktiež nie je jediná skutočnosť, ktorá sa pri určení náhradnej výsadby má zohľadniť. Preto žalobný dôvod, že úrady prekročili limity zákonnej voľnej úvahy je podľa tohto účastníka konania opodstatnený, žalobu považuje v celom rozsahu za opodstatnenú a dôvodnú, žiada súd, aby jej v plnom rozsahu vyhovel.

14. Ďalší účastník konania Tepelné hospodárstvo, s.r.o. Košice vo svojom vyjadrení zo dňa 04.09.2020 uviedol, že vo vzťahu k predmetnej stavbe na základe žiadosti stavebníka Mesta Košice č. k. MK/A/2018/04418 zo dňa 11. januára 2018 podávali vyjadrenie ohľadne existencie a vytýčenia rozvodov systému centralizovaného zásobovania teplom v správe našej spoločnosti a taktiež ohľadne podmienok, ktoré je nevyhnutné dodržať pri realizácii stavebných prác v ochrannom pásme predmetných rozvodov a v rovnakom rozsahu podávali vyjadrenie k projektovej dokumentácii pre účely územného konania. Z rovnakého dôvodu bol následne požiadaný o vyjadrenie v rámci konania vedenom Okresným úradom Košice, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia v konaní o udelenie súhlasu na výrub stromov č. k. OU-KE-OSZP3- 2019/004134, a nevyjadroval sa k samotnému rozsahu náhradnej výsadby, a voči umiestneniu náhradnej výstavby nevyjadril námietky.

15. Ďalší účastníci konania MH Teplárenský holding a.s. (predtým obchodné meno Tepláreň Košice, a.s.) a Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti a.s., sa svojho účasti v súdnom konaní vzdali. Zároveň ďalší účastník Východoslovenská vodárenská spoločnosť a.s. vo svojom vyjadrení zo dňa 26.08.2020 uviedol, že k otázke náhradnej výsadby nie je kompetentný sa vyjadriť.

16. V replike zo dňa 18.03.2021 žalobca najmä uviedol, že nenamieta príslušné rozhodnutie žalovaného, resp. rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa v časti týkajúcej sa povolenia samotného výrubu, ale len tú časť rozhodnutia, ktoré sa týka určenia náhradnej výsadby, resp. finančnej náhrady (a jej dorovania). Zároveň dodal, že pred samotným rozhodnutím o súhlase s výrubom drevín sa posudzuje spoločenská hodnota drevín určených na výrub v konkrétnom čase rozhodovania o výrube a o náhradnej výsadbe [nie teda v (minulom) čase ich výsadby ani v možnej, predpokladanej budúcnosti]. Takisto sa posudzuje spoločenská hodnota náhradnej výsadby v konkrétnom čase rozhodovania o výrube a náhradnej výsadbe (nie teda v budúcnosti „až dorastú“ ale „tu a teraz“). Žalobca má za to, že finančnú náhradu možno považovať za kompenzáciu konkrétneho výrubu – škody na životnom prostredí a zhoršení jeho kvality spôsobenej výrubom zelene – drevín. V prípade, že hodnota náhradnej výsadby nedosahuje spoločenskú hodnotu vyrúbaných drevín, je tento rozdiel potrebné kompenzovať, čím dôjde k relevantnej kompenzácii spôsobenej škody. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam trvá na podanom návrhu.

17. Na vyjadrenie žalobcu v replike, žalovaný duplikou nereagoval.

18. Na prejednanie veci samej súd nariadil pojednávanie na deň 11.02.2025, na ktorom rozhodol v neprítomnosti žalovaného, ktorý neprítomnosť včas a riadne ospravedlnil a v neprítomnosti ďalších účastníkov konania – 1/ Mesto Košice, 2/ Nádej pre C. D. B., o.z., 3/ Lesoochranárske zoskupenie VLK, 4/ Združenie domových samospráv, o.z., 5/ TEPELNÉ HOSPODÁRSTVO spoločnosť s ručením obmedzeným Košice. Žalobca zotrval na podanej žalobe ako aj na všetkých svojich vyjadreniach.

III.

Relevantná právna úprava

19. Podľa § 33 ods. 2 Správneho poriadku, správny orgán je povinný dať účastníkom konania a zúčastneným osobám možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie.

20. Podľa § 46 Správneho poriadku, rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

21. Podľa § 47 ods.1 Správneho poriadku, rozhodnutie musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní (rozklade). Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa všetkým účastníkom konania vyhovuje v plnom rozsahu.

22. Podľa § 47 ods.2 Správneho poriadku, výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, prípadne aj rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania. Pokiaľ sa v rozhodnutí ukladá účastníkovi konania povinnosť na plnenie, správny orgán určí pre ňu lehotu; lehota nesmie byť kratšia, než ustanovuje osobitný zákon.

23. Podľa § 47 ods. 3 Správneho poriadku, v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

24. Podľa § 47 ods. 3 zákona o ochrane prírody, na výrub dreviny sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody, ak tento zákon neustanovuje inak. Súhlas na výrub dreviny sa môže v odôvodnených prípadoch

vydať len po posúdení ekologických a estetických funkcií dreviny a vplyvov na zdravie človeka a so súhlasom vlastníka alebo správcu, prípadne nájomcu, ak mu takéto oprávnenie vyplýva z nájomnej zmluvy, pozemku, na ktorom drevina rastie, ak žiadateľom nie je jeho vlastník, správca alebo nájomca a po vyznačení výrubu dreviny.

25. Podľa § 48 ods. 1 zákona o ochrane prírody, orgán ochrany prírody uloží žiadateľovi v súhlase na výrub dreviny povinnosť, aby uskutočnil primeranú náhradnú výsadbu drevín na vopred určenom mieste, a to na náklady žiadateľa; uprednostňuje pritom geograficky pôvodné a tradičné druhy. Ak žiadateľ nie je vlastníkom pozemku, na ktorom sa náhradná drevina vysadila, môže mu orgán ochrany prírody uložiť i starostlivosť o ňu, najviac však na dobu troch rokov. Ak nemožno uložiť náhradnú výsadbu, orgán ochrany prírody uloží finančnú náhradu do výšky spoločenskej hodnoty dreviny (§ 95). Orgán ochrany prírody uloží povinnosť zaplatiť finančnú náhradu aj tomu, kto vyrúbал dreviny bez súhlasu, a to do výšky spoločenskej hodnoty dreviny. Finančná náhrada je príjmom obce, na území ktorej sa výrub uskutočňuje; obec je povinná tieto príjmy použiť výlučne na úhradu nákladov spojených s

- a. vypracovaním dokumentu starostlivosti o dreviny,
- b. vypracovaním dokumentu miestneho územného systému ekologickej stability,
- c. výsadbou najmä geograficky pôvodných a tradičných druhov drevín a starostlivosťou o dreviny rastúce na jej území,
- d. realizáciou opatrení súvisiacich s vytváraním prvkov miestneho územného systému ekologickej stability [§ 2 ods. 2 písm. a) druhá veta] podľa schváleného dokumentu miestneho územného systému ekologickej stability,
- e. budovaním prvkov zelenej infraštruktúry, ako sú zelené parky, zelené strechy alebo ekodukty.

26. Podľa § 64 ods. 1 písm. e) zákona o ochrane prírody, štátnu správu vo veciach ochrany prírody a krajiny podľa tohto zákona vykonáva obec.

27. Podľa § 68 písm. h) zákona o ochrane prírody, okresný úrad môže si vyhradiť pôsobnosť obce vo veciach podľa § 13 ods. 2 písm. a), § 47 a 48, ak sú na to závažné dôvody, najmä ak sa má činnosť vykonávať na pozemkoch vo vlastníctve obcí, v územiach s druhým alebo tretím stupňom ochrany,

28. Podľa § 69 ods. 1 písm. d) zákona o ochrane prírody, obec dáva súhlas podľa § 13 ods. 2 písm. a) a § 47 ods. 3.

29. Podľa § 69 ods. 3 zákona o ochrane prírody, ak je na konanie o vydaní súhlasu na výrub dreviny príslušná obec, ktorá je zároveň žiadateľom o vydanie súhlasu na výrub dreviny, okresný úrad určí, ktorá obec vykoná konanie o vydaní súhlasu na výrub dreviny.

30. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 525/2003 Z.z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v účinnom znení, okresný úrad v prvom stupni vykonáva štátnu správu starostlivosti o životné prostredie podľa osobitných predpisov.

31. Podľa § 95 ods. 1 zákona o ochrane prírody, spoločenská hodnota chránených rastlín, chránených živočíchov, drevín, biotopov európskeho významu a biotopov národného významu vyjadruje najmä ich biologickú, ekologickú a kultúrnu hodnotu, ktorá sa určuje s prihliadnutím na ich vzácnosť, ohrozenosť a plnenie mimoprodukčných funkcií. Spoločenská hodnota drevín sa používa aj na vyčíslenie spoločenskej hodnoty lesných porastov rastúcich v územiach so štvrtým alebo piatym stupňom ochrany a chránených stromov.

32. Podľa § 95 ods. 2 zákona o ochrane prírody, spoločenská hodnota chránených nerastov a chránených skamenelín vyjadruje najmä ich vedeckú, kultúrnu a národnú hodnotu, ktorá sa určuje s prihliadnutím na vzácnosť ich výskytu na území Slovenskej republiky.

33. Podľa § 95 ods. 3 písm. d) zákona o ochrane prírody, Spoločenská hodnota podľa odsekov 1 a 2 sa uplatňuje najmä pri rozhodovaní o náhradnej výsadbe a určovaní výšky finančnej náhrady za vyrúbané dreviny podľa § 48.

34. Podľa § 183 S.s.p., žalobca môže rozšíriť správnu žalobu alebo doplniť správnu žalobu o ďalší žalobný návrh alebo o ďalšie žalobné body len v lehote ustanovenej na podanie žaloby.

IV.

Právny názor správneho súdu a posúdenie veci súdom

35. Správny súd konajúc primárne podľa ust. § 194 a nasl. S.s.p., po zistení, že správna žaloba bola podaná oprávnenou osobou a včas, preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutie ako aj obsah administratívneho konania, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že správna žaloba je dôvodná.

36. Zákon o ochrane prírody v § 48 ods. 1 ukladá orgánu ochrany prírody uložiť povinnosť, aby žiadateľ o výrub uskutočnil v prvom rade primeranú náhradnú výsadbu na vopred určenom mieste, na náklady žiadateľa, pričom orgán ochrany prírody má uprednostniť geograficky pôvodné a tradičné druhy, iba ak by nebolo možné uložiť povinnosť náhradnej výsadby zákon ustanovuje, že je možné uložiť finančnú náhradu do výšky spoločenskej hodnoty dreviny (§ 95 zákona o ochrane prírody). Ďalej v tomto ustanovení ustanovuje, že finančná náhrada je príjmom obce, na ktorej území sa výrub uskutočňuje a obec je povinná tieto príjmy použiť výlučne na úhradu nákladov vymedzených v § 48 ods. 1 pod písm. a) až g) zákona o ochrane prírody. Rozsah primeranej náhradnej výsadby drevín je predmetom správneho uváženia orgánu verejnej správy, pričom v zmysle § 95 ods. 3 písm. d) má pri tomto uvážení správny orgán vychádzať aj zo spoločenskej hodnoty dreviny.

37. Z obsahu správnej žaloby je zrejmé, že žalobca namietal najmä „iný nedostatok rozhodnutia spočívajúci v nezohľadnení rozdielu medzi spoločenskou hodnotou drevín určených na výrub a drevín vysadených v rámci náhradnej výsadby“ a s tým spojené nedostatočne zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy na riadne posúdenie veci, vo vzťahu k určeniu náhradnej výsadby, resp. finančnej náhrady vo výške spoločenskej hodnoty vyrúbaných drevín, resp. ich nedostatočnosti.

38. Žalobca namietal, že to, či náhradná výsadba bola alebo nebola určená v dostatočnej miere je nepreskúmateľné a v tejto súvislosti namietal absentujúce stanovenie spoločenskej hodnoty vyrúbaných drevín a drevín vysadených v rámci náhradnej výsadby a jej neuvedenie v rozhodnutí, čím nebolo možné ani určiť finančnú náhradu vo výške spoločenskej hodnoty vyrúbaných drevín v dôsledku nedostatočnej náhradnej výsadby.

39. Správny súd po preštudovaní administratívneho spisu zistil, že žalovaný ani správny orgán prvého stupňa spoločenskú hodnotu vyrúbaných drevín neuviedli vo svojich rozhodnutiach. Spoločenská hodnota vyrúbaných drevín sa nachádza v administratívnom spise, pod názvom Dendrologický prieskum pre stavbu vypracovaný Správou mestskej zelene Košice z roku 2017, ktorý bol vypracovaný ako súčasť technickej správy k dokumentácii na stavebné povolenie v podrobnostiach realizácie stavby „KE, Rekonštrukcia a modernizácia cesty II/552 – Slanecká cesta“. Výpočet spoločenskej hodnoty drevín vysadených v rámci náhradnej výsadby sa v administratívnom spise nenachádza. V odôvodnení rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa sa uvádza, že rozsah náhradnej výsadby je v rozsahu predloženej projektovej dokumentácie - KE, Rekonštrukcia a modernizácia cesty II/52 – Slanecká cesta, v časti SO 030-00 Náhradná výsadba vypracovaný spoločnosťou VODNÉ ZDROJE SLOVAKIA s.r.o., Radlinského 9, 811 07 Bratislava v celkovom počte 774 ks stromov v 12 lokalitách na území mesta Košice.

40. V tejto súvislosti správny súd poukazuje na závery Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 2Svk/24/2022 zo dňa 30.04.2024, „bod 28. Obligatornosť výpočtu spoločenskej hodnoty drevín pre prípad vydania súhlasu s ich výrubom a uloženia povinnosti náhradnej výsadby explicitne vyplýva z ustanovenia § 95 ods. 3 písm. d) zákona o ochrane prírody a krajiny. Zákonodarcou použitím indikatívu sa uplatňuje v rámci stanovenia pravidla: spoločenská hodnota sa uplatňuje najmä pri rozhodovaní o náhradnej výsadbe, nedal orgánu verejnej správy na výber, ale stanovil povinnosť spoločenskú hodnotu zohľadniť. Bod 30.Je zrejmé, že táto spoločenská hodnota má byť zohľadňovaná, nakoľko je prostriedkom spôsobilým objektivizovať úsudok o primeranosti náhradnej výsadby s ohľadom na skutočnosť, že dreviny takto možno špecifikovať kvantitatívnym spôsobom (na základe ceny), ktorý v sebe konzumuje ich kvalitatívnu stránku (najmä ich biologickú, ekologickú a kultúrnu hodnotu, ktorá sa určuje s prihliadnutím na ich vzácnosť, ohrozenosť a plnenie mimoprodukčných funkcií). Bod.33 Určenie a výpočet spoločenskej hodnoty drevín podľa § 95 zákona o ochrane prírody a krajiny, na ktorých výrub má byť vydaný súhlas podľa § 48 zákona o ochrane

prírody a krajiny, je obligatórnou súčasťou dokazovania pre účely rozhodnutia o vydaní takéhoto súhlasu a o nariadení náhradnej výsadby tak, aby bola zabezpečená dostatočná, primeraná, objektívne preskúmateľná a zákonu o ochrane prírody a krajiny zodpovedajúca náhradná výsadba. Bod 34. Dôležitosť posúdenia rozsahu náhradnej výsadby na základe objektívneho kritéria, ktorým je práve spoločenská hodnota drevín, je možné vyvodiť tiež z rozsudkov Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Svk/20/2022 z 23. júna 2023 a sp. zn. 6Svk/34/2023 z 31. októbra 2023 bod 44. V oboch prípadoch boli zamietnuté kasačné sťažnosti aj z dôvodu, že spoločenská hodnota drevín vypočítaná bola. Námietku absencie výpočtu spoločenskej hodnoty vyhodnotil za relevantnú Najvyšší správny súd Slovenskej republiky aj v uznesení sp. zn. 5Svk/4/2023 z 27. októbra 2023, keď v 24. bode uviedol: podľa kasačného súdu takto koncipovaná námietka sťažovateľa má vecný súvis s posudzovaným predmetom konania, ktorým bolo vydanie súhlasu na výrub drevín v zmysle § 47 ods. 3 a ods. 5 zákona č. 543/2002 Z. z. a navyše vzhľadom na ustanovenie § 48 ods. 1 v spojení s § 95 ods. 1 a ods. 3 cit. zák. má i svoje relevantné opodstatnenie.“

41. Správny súd vzhľadom na uvedené konštatuje, že neuvedenie spoločenskej hodnoty drevín v rozhodnutí samo osebe nemá za následok nepreskúmateľnosť rozhodnutia. Neuvedenie tohto údajá v rozhodnutiach orgánov verejnej správy je však v aktuálne prejednávanej právnej veci zjavne dôsledkom nedostatočne zisteného skutkového stavu ako podkladu rozhodnutia v administratívnych spisoch, keďže Dendrologický prieskum vypracovaný Správou mestskej zelene Košice bol vypracovaný ešte v roku 2017, t. j. dva roky pred vydaním žalobou napadnutého rozhodnutia, a bol vypracovaný ako súčasť technickej správy k dokumentácii na stavebné povolenie. Význam uvedenia aktuálnej spoločenskej hodnoty drevín pre rozhodovanie podľa § 47 ods. 3 v spojení s § 48 ods. 1 zákona o ochrane prírody v zmysle vyššie citovaných záverov nespočíva len v stanovení hornej hranice sumy finančnej náhrady ale rovnako je podkladom nevyhnutným pre posúdenie primeranosti náhradnej výsadby.

42. Dôsledné skúmanie skutkového stavu, o ktorý sa má oprieť rozhodnutie správneho orgánu, je podmienkou pre vydanie zákonného rozhodnutia. Uvedené je realizáciou základnej zásady správneho konania, ktorou je zásada materiálnej pravdy zhmotnená v ustanovení § 3 ods. 5 správneho poriadku, v zmysle ktorej musí rozhodnutie správnych orgánov vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Táto zásada zakotvená v § 3 ods. 5 správneho poriadku je premietnutá aj v jeho ďalších ustanoveniach ako je § 32 ods. 1, § 46 a § 47 ods. 3 správneho poriadku. Z obsahu predmetnej zásady vyplýva, že správny orgán je povinný vykonávať dokazovanie tak, aby boli náležite objasnené všetky rozhodujúce okolnosti dôležité pre posúdenie veci (úplnosť zistenia). Správny orgán musí zabezpečiť, aby skutkové zistenia, ktoré vyplývajú z vykonaného dokazovania, čo najviac zodpovedali skutočnosti (presnosť zistenia). Za zistenie skutočného stavu veci treba považovať zistenie všetkých skutočností, ktoré sú podľa príslušného hmotno-právneho predpisu právne významné. Povinnosťou správneho orgánu je zistiť všetky právne rozhodné skutočnosti, bez ohľadu na to, v čí prospech svedčia.

43. Pokiaľ si orgány verejnej správy na účely konania o povolenie výrubu drevín nezaobstarali vyššie uvedený podklad postupovali v rozpore s ust. § 95 ods. 3 písm. d) zákona o ochrane prírody. Preto možno konštatovať, že zistenie skutkového stavu bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci (namietnutie dôvodu zrušenia rozhodnutia podľa § 191 ods. 1 písm. e/ SSP), kde žalobca tvrdil, že orgány verejnej správy nevychádzali zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu, keďže si nezaobstarali podklady potrebné na zistenie skutkového stavu veci a spoľahlivé určenie spoločenskej hodnoty vyrúbaných drevín a drevín náhradnej výsadby.

44. Z obsahu prvostupňového rozhodnutia tiež vyplýva, že žalobca v rámci administratívneho konania dňa 04.01.2019, rovnako ako ďalší účastník konania Združenie domových samospráv, o.z. dňa 16.03.2019 písomne vzniesli svoje pripomienky a návrhy na doplnenie dokazovania ohľadom uvedenia spoločenskej hodnoty drevín v rozhodnutí prvostupňového správneho orgánu a jej výpočtu, ako aj výšku finančnej náhrady do výšky spoločenskej hodnoty drevín podľa § 95 ZoPK. V tomto smere správny súd poukazuje na odôvodnenie rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, ktorý uviedol, že projekt náhradnej výsadby bol riešený v spolupráci s Útvorom hlavného architekta mesta Košice, Správou mestskej zelene a dotknutými mestskými časťami. Náhradná výsadba podľa zahŕňa výsadbu celkovo 774 ks stromov v intraviláne mesta Košice v rozsahu popísanom stavebným projektom s názvom: KE, Rekonštrukcia a modernizácia cesty II/52 – Slanecká cesta, v časti SO 030-00 Náhradná výsadba. Na základe uvedeného prvostupňový správny orgán považuje rozsah navrhovanej náhradnej výsadby a vegetačných úprav za postačujúci. Prvostupňový správny orgán vo všeobecnosti síce nie je bez

ďalšieho povinný zabezpečovať ďalšie podklady pre rozhodnutie vo veci podľa uváženia žalobcu ak už má všetky podklady na to, aby vydal rozhodnutie, ktoré bude vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Vzhľadom na vyššie konštatovanú absenciu dostatočného odôvodnenia počtu drevín vysadených v rámci náhradnej výsadby tomu tak v tomto prípade nebolo, pričom jedným z podkladov, ktorých doplnenie žalobca ako aj ďalší účastník konania navrhovali, bol aj tento výpočet podľa § 95 zákona o ochrane prírody, a to z dôvodu, že náhradnú výsadbu považuje za nedostatočnú, a keďže ju nie je možné zvýšiť, tak žiada aby rozdiel medzi spoločenskými hodnotami drevín určených na výrub a náhradnej výsadby bol uložený ako finančná náhrada do výšky spoločenskej hodnoty drevín. Navyše ak v priebehu konania podali účastníci námietky alebo návrhy či už k procesným úkonom vykonaným správnym orgánom, alebo navrhovali vykonanie ďalších dôkazov, správny orgán je v odôvodnení rozhodnutia povinný uviesť, ako sa s ich podnetom vysporiadal, ako navrhnuté dôkazy vykonal a hodnotil, resp. prečo vykonanie dôkazov navrhnutých účastníkmi konania odmietol. (POTÁŠCH, Peter, HAŠANOVÁ, Janka, VALLOVÁ, Jana, MILUČKÝ, D., P., Q.. § 47 [Náležitosti rozhodnutia]. In: POTÁŠCH, Peter, HAŠANOVÁ, Janka, VALLOVÁ, Jana, MILUČKÝ, D., MEDŽOVÁ, Daniela. Správny poriadok. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 430.) S návrhmi a pripomienkami žalobcu sa orgány verejnej správy vysporiadali iba konštatovaním, že sú neopodstatnené, keďže projekt náhradnej výsadby bol riešený v spolupráci s Útvorom hlavného architekta mesta Košice, Správou mestskej zelene a dotknutými mestskými časťami, a na základe uvedeného považujú rozsah navrhovanej náhradnej výsadby za postačujúci.

45. Z uvedeného vyplýva, že vydaniu súhlasu na výrub drevín koreluje povinnosť uloženia náhradnej výsadby. Táto náhradná výsadba musí zodpovedať požiadavke „primeranosti“. Otázkou primeranosti náhradnej výsadby zákonodarca upravuje veľmi stroho, jednak prioritizovaním geograficky pôvodných a tradičných druhov (§ 48 ods. 1 zákona o ochrane prírody a krajiny) a zároveň stanovením požiadavky uplatnenia spoločenskej hodnoty pri rozhodovaní o náhradnej výsadbe. Okrem uvedených dvoch kritérií v zásade ponecháva náhradnú výsadbu a jej rozsah na správnej úvahe orgánu verejnej správy.

46. Správny je preto taký prístup prvostupňového orgánu, ktorý si pre rozhodnutie o náhradnej výsadbe zadováži dostatok podkladov a náhradnú výsadbu posúdi z hľadiska geograficky pôvodných a tradičných druhov, z hľadiska spoločenskej hodnoty vyrúbaných drevín a z hľadiska ďalších kritérií ako napríklad: rozsah výrubu (početnosti jedincov, plochy výrubu), opodstatnenosti výrubu, funkčnosti drevín a pod. Nemožno sa stotožniť so žalovaným a s prvostupňovým správnym orgánom, že nie je nutné vypočítavať a zohľadniť spoločenskú hodnotu drevín, keďže zákon takú náležitosť rozhodnutia nevyžaduje. Zohľadnenie aktuálnej spoločenskej hodnoty vyrúbaných drevín, ako jedného z objektívnych kritérií pre posúdenie „primeranosti“ náhradnej výsadby, je o to dôležitejšia, že v prejednávanom prípade bola nariadená rozsiahla náhradná výsadba, bez určenia aktuálnej výšky spoločenskej hodnoty drevín, ktoré boli vyrúbané, nie je možné jej „primeranosť“ posúdiť.

47. Obligatornosť výpočtu spoločenskej hodnoty drevín pre prípad vydania súhlasu s ich výrubom a uloženia povinnosti náhradnej výsadby explicitne vyplýva z ustanovenia § 95 ods. 3 písm. d) zákona o ochrane prírody a krajiny. Zákonodarca použitím indikatívu sa uplatňuje v rámci stanovenia pravidla: spoločenská hodnota sa uplatňuje najmä pri rozhodovaní o náhradnej výsadbe, nedal orgánu verejnej správy na výber, ale stanovil povinnosť spoločenskú hodnotu zohľadniť.

48. Správny súd k námietke žalobcu že žalovaný, ako aj prvostupňový správny orgán vec nesprávne právne posúdili tým, že nesprávne právne posúdili výklad ustanovenia § 48 ods. 1 zákona o OPaK, keď podľa žalovaného zákon nedefinuje spoločenskú hodnotu náhradnej výsadby, a prvostupňový správny orgán postupoval v zmysle §48 zákony ZoPK a uložil primeranú náhradnú výsadbu, a podľa žalobcu je takýto výklad svojvoľný a vymykajúci sa mantinelom prípustnej správnej úvahy, a žalovaný môže akúkoľvek náhradnú výsadbu považovať za primeranú, správny súd uvádza, že zákonodarca v prípade udelenia súhlasu na výrub drevín prioritizoval uloženie povinnosti náhradnej výsadby pred uložením finančnej náhrady za takýto výrub. S kompenzáciou výrubu drevín formou peňažnej náhrady zákon výslovne počíta až v prípade, že náhradnú výsadbu nemožno uložiť, a to spravidla ak je vzhľadom na okolnosti toho-ktorého prípadu náhradná výsadba nerealizovateľná (napr. neexistencia vhodného pozemku, špecifické podmienky prostredia, v ktorom sa má výrub realizovať), prípadne ak nie je z hľadiska naplnenia účelu onoho ustanovenia zákona vhodná či primeraná. Maximálna výška finančnej náhrady je pritom vždy limitovaná spoločenskou hodnotou drevín, ktorých výrub sa jedná. Posudzovanie vhodnosti a primeranosti náhradnej výsadby, resp. nutnosti uloženia finančnej náhrady, je predmetom vyhodnocovania v rámci správnej úvahy orgánu ochrany prírody a krajiny.

Správna úvaha resp. voľná úvaha správneho orgánu vyjadruje určitý stupeň samostatného uváženia pri rozhodovaní, ktoré správny orgán umožňuje v medziach zákona prijať/vydať také rozhodnutie, aké uzná za najvhodnejšie, a to s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu (por. napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Sžsk/50/2017 z 28. marca 2018). Ide teda o právomoc, na základe ktorej má správny orgán istý stupeň slobody pri prijímaní rozhodnutia, pričom si môže vybrať z viacerých právne prijateľných riešení jedno, ktoré pokladá za najvhodnejšie. Podrobiť správne uváženie súdnemu prieskumu je možné iba vtedy, ak správny orgán buď prekročil zákonom stanovené medze tohto uváženia, alebo voľné uváženie zneužil (§ 27 ods. 2 SSP). Použitie správnej úvahy pritom musí byť v súlade so zásadami logického uvažovania. Správny súd po preštudovaní administratívneho spisu konštatuje, že nesprávnym právnym posúdením nie je, ak správny orgán vysloví svoje právne závery na podrobnej oponentúre (a vyvracaní) jednotlivu vznesených námietok žalobcu, a ktoré logicky a argumentačne vyloží, prečo považoval za dostatočné a presvedčivé svoje závery na určenie spoločenskej hodnoty drevín, o ktorých výrub sa jedná. Z uvedeného dôvodu uvedená námietka žalobcu nemohla obstať.

49. Žalobca síce v správnej žalobe uviedol dôvod zrušenia rozhodnutia podľa § 191 ods. 1 písm. f) SSP, avšak tento neodôvodnil žiadnymi relevantnými skutočnosťami, z obsahu žaloby nevyplývali konkrétne tvrdenia a ani súd nezistil skutočnosti, ktoré by nasvedčovali opodstatnenosti tvrdenia o pochybení orgánov verejnej správy podľa vyššie uvedeného ustanovenia.

50. Správny súd záverom zdôrazňuje, že vymedzenie žalobných bodov, z ktorých musí byť zrejmé, z akých konkrétnych skutkových a právnych dôvodov žalobca považuje napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy za nezákonné je jednou z najdôležitejších náležitostí správnej žaloby (§ 182 ods. 1 písm. e) SSP). Má zásadný význam z hľadiska žalobcu v určení, čo konkrétne bude správny súd na základe jeho žaloby preskúmať a z hľadiska správneho súdu v tom, čím sa zaoberať má a môže a čím sa naopak zaoberať nemôže, keďže podľa § 134 ods. 1 SSP je správny súd viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak nie je ďalej ustanovené inak. A teda zmyslom a účelom uvedenia žalobných bodov v správnej žalobe je jednoznačné stanovenie rámca (obsahu) požadovaného súdneho prieskumu v lehote zákonom stanovenej na podanie správnej žaloby, t.j. aké skutkové a právne otázky má správny súd posudzovať z hľadiska žalobcom tvrdenej nezákonnosti žalobou napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy. Obligatornou náležitosťou správnej žaloby je teda povinnosť žalobcu tvrdiť, že rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo jeho časť odporuje konkrétnemu všeobecne záväznému právnemu predpisu, a toto svoje tvrdenie aj právne odôvodniť. Nestačí iba všeobecné tvrdenie, že zákon bol porušený, žalobca musí poukázať na konkrétne skutočnosti, z ktorých vyvodzuje porušenie zákona. Za žalobné body nemožno považovať ani prostý výpočet ustanovení zákona, ktoré údajne žalovaný porušil, ani ich parafrázu bez akejkoľvek špecifikácie (pozri napr. rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. 8 Azs 134/2005). Možno teda konštatovať, že od miery precizovania žalobných bodov závisí, akej ochrany sa žalobcovi zo strany správneho súdu dostane.

51. Z vyššie uvedených dôvodov správny súd vyhodnotil správnu žalobu ako opodstatnenú z dôvodov podľa § 191 ods. 1 písm. e) SSP a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku, keďže preskúmané rozhodnutie žalovaného ako aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa trpia vadou nedostatočne zisteného skutkového stavu na riadne posúdenie veci (v spojení s § 191 ods. 3 písm. a) SSP), a preto ich správny súd zrušil a vec vrátil prvostupňovému správny orgánu Okresnému úradu Košice, odbor starostlivosti o životné prostredie na ďalšie konanie (§ 191 ods. 4 veta prvá SSP). (výrok I)

52. V ďalšom postupe bude povinnosťou správneho orgánu prvého stupňa pri zachovaní právneho názoru správneho súdu tak, ako to je načrtnuté v odôvodnení tohto rozsudku, vysporiadať sa s námietkami žalobcu, doplniť chýbajúce podklady rozhodnutia, svoje rozhodnutie dôkladne odôvodniť tak, aby zodpovedalo požiadavkám súčasného právneho výkladu ustanovení zákona o ochrane prírody a aby zodpovedalo aj požiadavkám obsiahnutým v ustanovení § 47 ods.3 zákona o správnom konaní.

53. Súd dáva do pozornosti ustanovenie § 191 ods.6 SSP podľa ktorého, právnym názorom, ktorý vyslovil správny súd v zrušujúcom rozsudku, je orgán verejnej správy v ďalšom konaní viazaný. Ak orgán verejnej správy v ďalšom konaní nepostupoval v súlade s právnym názorom správneho súdu a správny súd opätovne zrušil rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy

z tých istých dôvodov, môže správny súd i bez návrhu v zrušujúcom rozsudku uložiť orgánu verejnej správy pokutu.

54. Podľa § 167 ods.1 SSP správny súd prizná žalobcovi voči žalovanému právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania, ak mal žalobca vo veci celkom alebo sčasti úspech.

55. Nakoľko mal žalobca vo veci úspech v plnom rozsahu správny súd mu priznal v plnom rozsahu právo na náhradu trov konania. O výške náhrady trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 175 ods.2 SSP).

56. Podľa § 169 SSP ďalší účastník konania ma voči účastníkovi konania, ktorý nebol v konaní úspešný právo na náhradu iba tých trov konania, ktoré mu vznikli v súvislosti s plnením povinnosti, ktorú mu správny súd uložil.

57. Ďalším účastníkom konania Mestu Košice, Združeniu domových samospráv, o.z. Tepelnému hospodárstvu, s.r.o. Košice a Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti a.s., správny súd priznal voči žalovanému právo na náhradu iba tých trov konania, ktoré im vznikli v súvislosti s plnením povinnosti, ktorú im súd uložil, keďže na základe výzvy súdu doručili správne mu súdu svoje písomné vyjadrenie vo veci

58. Ďalším účastníkom konania o.z. Nádej pre C. D. B.'a, Lesoochranárskemu zoskupeniu G. a MH Teplárenský holding a.s., závod Košice, správny súd právo na náhradu trov konania ktoré im vznikli v súvislosti s plnením povinnosti, ktorú im súd uložil nepriznal, pretože žiadne účelne vynaložené trovy konania im nevznikli, ktoré by bolo možné od žalovaného spravodlivo požadovať, keďže na výzvu súdu sa k žalobe žalobcu nevyjadрили.

59. Tento rozsudok bol prijatý senátom Správneho súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú možno podať v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia správneho súdu na Najvyšší správny súd Slovenskej republiky prostredníctvom Správneho súdu v Košiciach.

V kasačnej sťažnosti sa uvedú všeobecné náležitosti podania podľa § 57 Správneho súdneho poriadku to znamená, ktorému správne mu súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania. Ďalej sa v kasačnej sťažnosti musí uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“) a návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí správne mu súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Správny súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. K podaniu kolektívneho orgánu musí byť pripojené rozhodnutie, ktorým príslušný kolektívny orgán vyslovil s podaním súhlas.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Kasačnú sťažnosť možno podľa § 440 ods. 1 Správneho súdneho poriadku odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v § 440 ods. 1 písm. g/ až i/ Správneho súdneho poriadku sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom.

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom.

Uvedená povinnosť neplatí, ak

- a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 1 písm. c/ a d/,
- c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.